

Het Laatste Nieuws
Zaterdag 16 maart 2019

EXTREEMRECHTS IS IN OPMARS. EEN NIET TE ONDERSCHATTEN GEVAAR, ZEGGEN EXPERTS

De terreur van Christchurch gisteren had extreemrechtse motieven. Ook in West-Europa is het geweld van de uiterste rechterzijde in opmars. Oorzaak? De asielcrisis, de politici die met hun polariserende betoog mest op de voedingsbodem smijten. Bij ons kwam het - in tegenstelling tot de buurlanden - nog niet tot grote incidenten, maar niemand is er gerust in.

STEVEN SWINNEN

“Bij jihadisten was het ook eerst gewoon stoerdoenerij”

Veiligheidsdiensten waarschuwen er al geruime tijd voor dat terreur uit extreemrechtse hoek opflakkert. "In veel West-Europese landen volgde een gewelddadige reactie vanuit rechts-extremistische hoek na een reeks jihadistische aanslagen", zo concludeerde de Nederlandse veiligheidsdienst NCTV eind vorig jaar in een rapport, waaruit bleek dat het aantal dodelijke aanslagen gelinkt aan uiterst rechts in onze regio stijgt. "Ideologische vernieuwing en gebruik van het internet geven de rechts-extremistische scene in West-Europa een nieuwe impuls", luidde het.

Zo reed er in Londen in 2017 een man met een bus in op moskeegangers en werd een jaar voordien de linkse politica Jo Cox vermoord door een neonazi. De Britse veiligheidsdiensten verijdelden zelfs nog vier extremistische aanslagen. Net zoals hun Duitse collega's, die de cel 'Revolution Chemnitz' oprolden alvorens die zijn plannen - "de Duitse rechtsstaat vernietigen" - kon waarmaken.

Bommen voor dummies

Een soortgelijk verhaal in Frankrijk, waar de voorbije twee jaar vier extreemrechtse terreurdaden konden worden voorkomen. De online groep 'Guerre de France' deelde handleidingen in de categorie 'Hoe schieten met vuurwapens' en 'Explosieven voor dummies' en ronselde mensen om zich in de schietclub voor te bereiden op de oorlog tegen de islam. De doelwitten met moskeeën stonden netjes opgelijst.

In die beweging zaten ook Belgen. Europol maakte ons land attent op de gesloten Facebook-groep 'La Nouvelle Meute Belgique', waar werd opgeroepen om weerstand te

bieden "tegen de invasie van de islam". En uit info van Binnenlandse Zaken bleek dat de Staatsveiligheid vorig jaar 16 extreemrechtse groeperingen op haar lijst had staan.

"Het extreemrechtse gedachtegoed is in opmars", zegt Paul Van Tigchelt, baas van het coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse OCAD. "We leven in gepolariseerde tijden. Vooralsnog is het terroristische gevaar van extreemrechtse splintergroeperingen in ons land beperkt. In tegenstelling tot in Groot-Brittannië, Canada of Duitsland - waar ze al veel

molotovcocktails tegen moskeeën hebben geteld - blijft het hier bij haatboodschappen en graffiti. Zonder dat te willen minimaliseren, maar het is van een andere soort dan terroristische daden. Maar we kunnen helaas niets uitsluiten. Een eenzaat die zich laat misbruiken door extreemrechts heeft niet veel nodig. Er is een gevaar voor een copycat."

Al moeten we het manifest van Brenton Tarrant, de schutter van Christchurch, ook relativiseren, zegt Van Tigchelt. "Het zijn grote uitzonderingen die én over de wapens beschikken én de intentie hebben ze te gebruiken én de gedachte nastreven om een tegenstander zo te ontmenselijken dat ze tot een terreurdaad overgaan."

Sinds Obama

Nét op het moment dat de jihad-terreur afneemt, kan het drama van Nieuw-Zeeland er volgens terreurexpert Rik Coolsaet (VUB) voor zorgen dat die tendens weerkeert. "Als jihadisten de boodschap 'Kijk hoe onze moslimbroeders worden uitgemoord door westerlingen' verspreiden, kan dat heel wat teweegbrengen."

De toename van extreemrechtse terreur heeft volgens Coolsaet meerdere triggers. "We merken een stijging sinds 2015, als gevolg van de asielcrisis, maar in de VS is het al eerder begonnen, na de aanstelling van Obama als eerste zwarte president. Met een Republikein aan het roer woekert het extreemrechtse gedachtegoed onderhuids gewoonlijk minder, maar bij Trump merken we het tegenovergestelde. Dat komt door zijn discours, dat ook niet zelden gericht is tegen migratie en gaat over de gevaren van de islam."

"Ook bij ons doen politici daar volop aan mee", vindt Coolsaet. "En die polariserende praat vindt een voedingsbodem bij extreemrechts. Bij mensen die zich bedreigd voelen in hun identiteit, zich tegen de islam en asielzoekers keren en zich door politieke uitspraken gelegitimeerd voelen om tot vreselijke daden over te gaan. Ik hoop dat wat er in Nieuw-Zeeland is gebeurd toch een wake-upcall mag zijn voor onze politici, met de verkiezingen in aantocht."

Infiltreren is lastig

In haar meest recente jaarverslag schrijft de Staatsveiligheid ook over hoe extreemrechts een ander gelaat aanneemt. "Het zijn niet meer de skinheads in *marcellekes* met nazitattoos op hun armen, maar eerder jonge kerels in maatpak", zegt Coolsaet. "Zoals we ook in de 'Pano' met Schild & Vrienden zagen. Ook in Nederlandse rapporten staat dat dit soort extreemrechtse aanhang een grote fascinatie heeft voor vuurwapens en trainingen in kampen. Net zoals de jihadisten deden. Wanneer ze

effectief tot terreur overgaan, doen ze dat meestal alleen of in kleine groepen, wat maakt dat het zeer moeilijk is om zicht op hen te krijgen. Infiltreren is zeer lastig. Maar we mogen dit soort extreemrechtse groeperingen zeker niet onderschatten. Ook al gaat het voorlopig nog om online taalgebruik en spierballengerol. Dat was bij Fouad Belkacem en Sharia4Belgium aanvankelijk ook het geval."